

PRESENTACIÓ

Projecte de la Societat Catalana d'Estudis Històrics,
filial de l'Institut d'Estudis Catalans, i del Centre d'Història Contemporània
de Catalunya, de la Generalitat de Catalunya

Jaume SOBREQÜÉS I CALLICÓ
President

En el *Butlletí* de la SCEH (XXIX, 2018: 17-19) vaig presentar el projecte que portava per títol *La història de Catalunya, una història universal*, promogut per la mateixa SCEH i pel Centre d'Història Contemporània de Catalunya (CHCC), de la Generalitat de Catalunya. En el *Butlletí* de la SCEH (XXX, 2019: 17-20), coincidint amb la publicació dels primers treballs del projecte vaig explicitar-ne el propòsit: analitzar, per part d'especialistes d'arreu del món, els grans moments de la història de la humanitat i veure quin paper ha acomplert Catalunya com a receptora i com a portadora d'idees o realitzacions de tot ordre.

Així mateix vaig explicitar els grans temes que serien l'objecte d'anàlisi en el projecte, que reitero en la presentació dels tres nous treballs inclosos en el present *Butlletí*.

Són els següents:

- **El món romà i la Hispània Tarraconense precatalana**, per Josep Maria Nolla, Universitat de Girona - Institut d'Estudis Catalans (2019).
- L'Imperi carolingi i la pre-Catalunya de l'edat mitjana.
- **Les llengües romàniques i el català**, per Mar Batlle i Joan Anton Rabella, Institut d'Estudis Catalans.
- **El món mercantil mediterrani i el comerç català medieval**, per David Abulafia, Universitat de Cambridge (2019).
- El parlamentarisme a Europa i a Catalunya a l'edat mitjana.
- Moviments artístics a l'Europa de l'edat mitjana i a Catalunya.

- Els moviments religiosos europeus i a Catalunya.
- L'impacte de la colonització americana a Europa i Catalunya.
- **El conflicte europeu a l'edat moderna i la Catalunya de la Monarquia Hispànica**, per Àngel Casals, Universitat de Barcelona.
 - Agricultura, comerç i els orígens de la industrialització, a Europa i a Catalunya (segle XVIII).
 - **La Revolució Industrial europea i la industrialització a Catalunya**, per Jordi Maluquer de Motes i Bernet, Universitat Autònoma de Barcelona (2019).
 - Els moviments socials europeus a Catalunya.
 - Interrelacions culturals dins l'Europa dels segles XIX i XX.
 - **Els feminismes del segle XX a Catalunya**, per Montserrat Duch i Plana, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona.
 - Migracions i exilis al món i a Catalunya al segle XX.
 - Les nacions sense Estat a Europa i el nacionalisme català.
 - El segle XX en guerra: Europa i Catalunya.
 - Noves ideologies al món contemporani i a Catalunya: comunisme, feixisme, nazisme i anarquisme.
 - Corrents científics contemporanis i la seva recepció a Catalunya.

En el present *Butlletí* publiquem tres noves contribucions degudes a Mar Batlle-Joan Anton Rabella, Àngel Casals i Montserrat Duch.

El capítol de Mar Batlle i Joan Anton Rabella, **Les llengües romàniques i el català**, té per objecte presentar, dins l'àmbit europeu, el progressiu trànsit del llatí tardà a les llengües romàniques en el seu conjunt, a partir del segle VIII, així com els primers testimonis o resultat d'aquest procés (Batlle). L'assaig analitza així mateix el llarg procés de formació o naixement del català i l'aparició dels primers textos que podem considerar pròpiament escrits en llengua catalana; també la relació entre el català i l'occità, així com la progressiva penetració del català a l'escenari mediterrani (Rabella).

El treball d'Àngel Casals, **El conflicte europeu a l'edat moderna i la Catalunya de la Monarquia Hispànica**, té per objecte inserir el paper polític i econòmic acomplert per Catalunya dins el complex marc històric dels segles XVI i XVII. Es refereix de manera especial a l'esforç que hagué de fer Catalunya per consolidar una existència pròpia en l'àmbit europeu que li permetés mantenir una identitat pròpia. Analitza així mateix el procés creixent de conflictivitat en les relacions

de Catalunya amb Castella, que tindria episodis extremament violents fins a arribar a la ruptura a principis del segle XVIII.

Finalment, Montserrat Duch i Plana, en el capítol **Els feminismes del segle XX** a Catalunya, presenta el complex i sovint tens moviment feminista, en la seva polièdrica dimensió, en el marc del segle XX català, sempre inserit dins del context europeu i sobretot espanyol, al segle XX. Dedicava una especial atenció al procés d'inserció de la dona en el món laboral (obrerisme) i polític (lluita per accedir al sufragi), així com a l'evolució de la presència de la dona en la política espanyola des de la Transició fins als nostres dies.

Reitero: és voluntat del Consell de Redacció de la Junta directiva de la SCEH incloure en el nostre *Butlletí*, en els vinents dos anys la totalitat dels estudis que hem anunciat, per tal de poder-ne fer, prèvia una relectura dels seus respectius autors, una edició conjunta en forma de llibre, com a mínim en català, castellà i anglès. És per això que s'ha demanat als autors textos sense notes ni citacions bibliogràfiques i amb una bibliografia selecta molt restringida al final.